

Выводы

- в формировании архитектурной профессии недостаточно уделяется внимания работе архитектора на сложных типах рельефа;

- для приобретения навыков и умения работы со сложным рельефом, необходимо ввести в программы курсового проектирования объекты, размещённые на участках со сложным рельефом.

ЛИТЕРАТУРА:

1. Саймондс Д. Ландшафт и архитектура. / Д. Саймондс. Пер. с англ. – М.: Госстройиздат, 1965. - 52с.
2. Курбатов Ю.М. Графический анализ эстетических качеств территории. / Ю.М. Курбатов. М.: Стройиздат, 1974. - 90с.
3. Базилевич А.М. Системный анализ природного пространства: Сб. науч. труд. / А.М. Базилевич. М.: Наука, 1985.
4. Зосимов Г.Н. Пространственная организация города. / Г.Н. Зосимов. М.: Стройиздат, 1976. – 118 с.
5. Щербань В.К. Ландшафт и архитектура города. / В.К.Щербань. К.: Будивельник, 1987. – 190 с.
6. Шубников А.В. Гармония в природе и искусстве. / А.В. Шубников. М.: изд-во Природа – 1917. - № 7-8. – 56 с.
7. Афанасьев В.Г. Проблемы целостности в философии и биологии. / В.Г. Афанасьев. –М.: Мысль, 1964. – 416 с.

УДК 712: 7.012

Кривуц С.В., Катріченко К.О.,

Харківська державна академія дизайну і мистецтв

Скороходова А.В.

Харківський національний університет будівництва та архітектури

БАГАТОФУНКЦІОНАЛЬНЕ ДЕКОРАТИВНЕ ОСВІТЛЕННЯ ПРИСАДИБНОЇ ДІЛЯНКИ

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку суспільства висуває певні вимоги до якості присадибної ділянки в вечірній час доби. Архітектори та дизайнери все більше уваги приділяють вивченню штучного світлового середовища, підвищенню якості зовнішнього освітлення, ролі штучного світла в дизайні присадибної ділянки, його панорамному сприйняттю. Однак даний підхід, як правило, ігнорує створення вечірнього світлового середовища в межах всього простору ділянки, не завжди висловлює його художньо-образну змістовність, дух місця, тобто втрачається індивідуальність, виразність світлового середовища, що знижує його значимість для створення комфортного середовища для людини.

Мета статті полягає в розкритті властивостей багатофункціональних світильників присадибної ділянки. Крім того, на сьогоднішній день існує необхідність

визначення їх естетичних та художніх особливостей для створення гармонійного простору присадибної ділянки.

Теоретична база дослідження включає вивчення наступних наукових джерел: М. А. Вотінова, А.В. Гаврюшкіна, Н.І. Щепетков.

Основний зміст статті. В сучасному ландшафтному дизайні освітлення присадибної ділянки залишається найбільш пріоритетним. Саме тому дизайнери для освітлення навколишнього середовища використовують різні види та типи ліхтарів, що мають високі технологічні та естетичні властивості, відрізняються високою потужністю і низькою витратою енергії.

Образна виразність присадибної ділянки - відображення в світлокомпозиційних рішеннях стилю життя господарів, їх сучасних смакових переваг, специфіки природного ландшафту. Всі ці складові формують єдиний контекст, який дозволяє

говорити про світлове рішення присадибного середовища як про цілісну образну систему, що володіє вираженими естетичними зв'язками і відносинами елементів, що дає можливість не тільки розпізнати образ, а й проаналізувати його в категоріях художньої композиції. Слід зазначити, що для виникнення художнього образу простору ділянки необхідна: 1) впізнаваність об'єкту, що припускає відміну його від інших; 2) образ ділянки повинен бути визначений світлопросторовою співвіднесеністю об'єкта з спостерігачем та іншими об'єктами; 3) об'єкт повинен викликати позитивні емоційні реакції.

Аналіз фотоматеріалів показав, що декоративне багатофункціональне освітлення присадибної ділянки є важливим елементом її безпеки та краси. На сьогоднішній день для освітлення прибудинкової території використовують не тільки лампи денного світла і лампи розжарювання, але і світлодіодні, флуоресцентні та люмінофорні пристрої. Вони можуть акумулювати і випромінювати світло. Така різноманітність позначається і на дизайні ділянки. Наприклад, нестандартним рішенням дизайну ділянки є світлокомпозиції з декоративних світильників у вигляді квітів.

Професійно розроблений проект світлового рішення простору ділянки дозволяє сформулювати світловий план – задум композиції світла, заснований на: 1) взаємному узгодженні характеристик яскравості та спектральних характеристик основних видів освітлення, необхідних для досягнення функціональної якості світлового середовища; 2) взаємному узгодженні засобів і прийомів освітлення, необхідному для досягнення художнього змісту світлового середовища вечірній час доби. Крім того, необхідно визначити взаємодії параметрів різних видів освітлення в межах візуального плану або просторової зони на основі первинних формальних засобів побудови композиції освітлення: крапки, лінії, плями, їх структури, а також кольоровості джерел світла і поліхромії об'єктів простору ділянки. Крапкою, в даному випадку, є локальні світлові плями

або група плям, що при далекому сприйнятті утворюють крапку (розміту, графічну, модульну). Лінією є протяжний і тонкий просторовий об'єкт або ланцюг світильників, що пов'язаний один з одним (графічний, розмітий, модульний). Плямою є частина будь-якої поверхні світильника, що виділяється по яскравості і кольору і характеризується великим розміром (може бути: прозора, мальовнича, структурна, цільна, модульна, ламана). Залежно від світлотехнічних характеристик обладнання, а також матеріалу, фактури і кольору об'єкта кожен елемент характеризується колірною тональністю, світлотою та насиченістю.

Слід зазначити, що для того щоб декоративне освітлення присадибної ділянки було в належній мірі мальовничим, використовуються так звані «закони сцени». Їх небагато:

1) створення оптичної глибинності: досягається при різному освітленні трьох основних зон, причому освітлення переднього плану має бути приглушеним, щоб його не забивати; середній план затемнюють (максимум - виділяють деякі об'єкти спрямованим світлом); задній план повинен бути рівномірно залитий світлом;

2) класичний ефект дизайну підкреслюється симетричним розташуванням підсвічених об'єктів;

3) для створення ілюзії руху і ритмічності простору використовують асиметрію підсвічування, а також її перехід від об'єкта до об'єкта (як у новорічній гірлянді);

4) найбільшу чіткість контурів і яскравість кольорів отримують при використанні світла «холодних» відтінків, які візуально віддаляють освітлену ділянку; світло «теплих» тонів створює м'яке, затишне освітлення і ілюзію ближчого розташування об'єкта підсвічування;

5) застосування в підсвічуванні ламп різного кольору створює барвистість і відчуття свята.

Різноманітність варіантів нічної ілюмінації дозволяє створювати грандіозні світлові композиції. Дизайнери намага-

ються поєднати функціональні характеристики світильників із виявленням їх художніх особливостей в дизайні прибудинкової території. Наприклад, пеньки-світильники – незвичайні світильники, що розробив канадський дизайнер Джадсон Бомонт. Світильники є багатофункціональним пристроєм: вдень - це оригінальне сидіння-пеньок; а вночі - світильник, що доповнює садову композицію. Через те що в основі «пенька» пластина зі скла, а загальна конструкція з дерева, існує необхідність збереження світильників від ударів та механічного впливу. Другий приклад пеньків-світильників вказує на винахідливість дизайнера Марко Стефанелли, що створив світильники на основі методу рециклінга. Головною концепцією автора – було надати безтілесній субстанції елементу «души», чистої і світлої, у вигляді внутрішнього світла. Ймовірно, цей образ і став музою для італійського дизайнера в той момент, коли він придумав нову серію світильників під назвою Bresse Lamps.

Декоративний світильник «Ріпка» від дизайнера Артура Ксін (Arthur Xin) використовується в якості прикраси, оригінального акценту або нижнього підсвічування для рослин. Крім того, світильник має дві важливі функціональні особливості: 1) накопичення енергії для роботи протягом дня від сонця; 2) всередині світильника теж можна садити рослини.

Світильник-клумба - ще один виразний варіант багатофункціональної ілюмінації присадибної ділянки: фосфорісуючий «вазон» дозволяє не тільки висвітлити територію, але і виділити клумбу на тлі саду. Більші за розміром клумби-лампи дизайнери використовують і для нижнього підсвічування дерев. В цьому випадку освітленими будуть тільки стовбур дерева і нижня частина крони, гілки же розчиняться в ажурному напівтемряві. Слід також зазначити, що при формуванні дизайну штучного освітлення простору присадибної ділянки можна виявити наступні

художні прийоми: 1) використання світлової графіки; 2) використання світлового живопису. Світлова графіка окреслює світлове середовище за допомогою окремих точок, ліній та площин, приділяючи головну увагу графічності, чіткості, модульності, структурності. Світловий живопис оперує великими освітленими ділянками, виконаними в вільній мальовничій формі з активним використанням кольорового світла, або зберігає поліхромну світлову композицію.

Висновки.

Аналіз матеріалу показав, що до освітлення території ділянки необхідно підходити комплексно, відповідно до необхідних функцій, що потрібні. Тільки завдяки якісному підходу можна досягти найкращого результату.

Головний акцент рішення дизайну простору ділянки робиться на простоту експлуатації світильників, а вже потім - на виявлення художнього образу.

Освітлення приватних ділянок дає максимальний простір для творчості при мінімальній залежності від СНИПів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Вотінов М. А. Конспект лекцій з дисципліни «Ландшафтний дизайн», модуль №1 «Типологія об'єктів ландшафтного дизайну» (для студентів 5 курсу Спеціальності 7.06010202 «Містобудування») / М. А. Вотінов; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2013. – 48 с.
2. Завадская Л. Эффектные идеи оформления приусадебного участка / Л. Завадская. - Изд-во МСП. - 2011. - 116с.
3. Садовое освещение как элемент ландшафтного дизайна. [Електронний ресурс]. - Режим доступа: <http://www.remontbp.com/sadovoe-osveshhenie-kak-jelement-landshaftnogo-dizajna/>
4. Как осветить сад: 4 подходящих варианта. [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://strmnt.com/sad/l-diz/u-svet/osveshhenie-sada.html>.